vg2 | vg3 | Deltid 2 år

Læreplan for videregående opplæring

Gartnerutdanning

Norges grønne fagskole Vea

FORORD

Denne læreplanen gjelder for Videregående opplæring for voksne - gartner som gjennomføres på Norges grønne fagskole – Vea. Dokumentet er delt inn i to deler:

Del 1 tar for seg informasjon om Veas organisering av undervisningen

Del 2 viser læreplanene i de ulike programfagene på:

- Vg1 Naturbruk
- Vg2 Landbruk og gartnernæring
- Vg3 Gartnernæring

I tillegg beskrives gjennomføring av yrkesfaglig fordypning

Målet med dette dokumentet er å gi en oversikt over den undervisningen som tilbys ved Vea innen den videregående opplæringen Gartner voksne deltid. Opplæringen bygger på læreplanene fra kunnskapsløftet for programfagene innen Naturbruk, Landbruk og gartnernæring og Gartnernæring.

Endringslogg

Dato	Endringsbeskrivelse	Produsent	Versjon
10.02.2010	Revidert	<Angi navn>	1.0
08.02.2012	Revidert	Østen Lübeck	2.0
14.12.2015	Revidert	Anne Bakken	3.0
04.05.2016	Revidert mht navneendring på emnet yrkesfaglig fordypning	Anne Bakken	3.1
02.12.2019	Lagt til info under opptakskrav	Hildegunn Aas	3.2
19.10.2020	Endret i tråd med fagfornyelsen vg1 naturbruk	Hildegunn Aas	3.3
17.11.2020	Justert teksten under opptakskrav	Hildegunn Aas	3.4
17.12.2020	Nye kompetansemål Vg2	Hildegunn Aas	3.5
23.02.2021	Fagfornyelsen: Ny læreplan for vg2 landbruk og gartnernæring er lagt inn	Hildegunn Aas	3.6

Utdanningen er godkjent av Lånekassen.

Norges grønne fagskole – Vea
Moelv, 23.02.2021

Innhold

Del 1 informasjon om Veas organisering av undervisningen 4

Mål for utdanningen 4
Tittel 4
Opptakskrav 4
Litteratur og teknisk hjelpemiddel 5
Utdanningstilbudets nivå, omfang og organisering 5
Internasjonalisering 5
Vurderings- og eksamensordningen 5
Tabell: Veien til vitnemål Vg3 Gartnernæring 7

Del 2 læreplanene i de ulike programfagene 8

Vg1 naturbruk 8

FAGENES RELEVANS OG SENTRALE VERDIER 8
Tverrfaglige temaer 9
Struktur 9
Grunnleggende ferdigheter 10
KOMPETANSEMÅL OG VURDERING 11
Kompetansemål og vurdering naturbasert produksjon og tjenesteyting 11
Kompetansemål og vurdering naturbasert næringsaktivitet 11
Vurderingsordning 12

Vg2 landbruk og garnernæring 12

FAGENES RELEVANS OG SENTRALE VERDIER 12
Kjerneelementer 12
Tverrfaglige temaer 13
Grunnleggende ferdigheter 14
KOMPETANSEMÅL OG VURDERING 15
Kompetansemål etter produksjon og tjenesteyting 15
Kompetansemål etter forvaltning og drift 15
Vurderingsordning 16
Yrkesfaglig fordypning 16

Andre studieår: Tilsvarende programfagene i Vg3 Gartnernæring 17

Gjelder fra 1. august 2008 17
Formål 17
Struktur 18
Timetall 18
Grunnleggende ferdigheter 18
Kompetansemål i Planteproduksjon 19
Kompetansemål i Plantebruk 20
Kompetansemål i Omsetning 20
Kompetansemål i Gartnerbedriften 21

Vedlegg: Vedlegg til kompetansebevis 22

Yrkesfaglig fordypning Vg1 og Vg2 ved Norges grønne fagskole – Vea 22

Del 1 informasjon om Veas organisering av undervisningen

Mål for utdanningen

Videregående opplæring for gartnere på Vea har som mål å gi grunnopplæring i Gartnerfaget på nivå 4 i det europeiske kvalifikasjonsrammeverket. Vea vil med denne utdanningen bidra til å utdanne kompetente, engasjerte og allsidige yrkesutøvere som kan utøve gartneryrket hos private i planteskole, veksthus eller på friland, i offentlige etater som parkvesenet i kommuner eller bidra til å spre gartnerfaglig kompetanse via arbeid i servicenæringer som hagesentre eller hos andre som tilbyr grøntfaglige tjenester.

Det ordinære utdanningsløpet har per i dag to muligheter: Tre år på skole eller to år på skole og to år som lærling. Lærlingeordningen med ny vg1 plan tredde i kraft i august 2020. Ny læreplan for Vg2 Landbruk og gartnernæring fra august 2021 og Vg3 Gartnerfaget fra august 2022.
Videregående opplæring for gartnere på Vea korter ned studietiden noe ved at det bare er programfagene på Vg1 naturbruk, Vg2 landbruk og gartnernæring og Vg3 gartnernæring som tilbys. Fellesfagene fra Vg2 yrkesfag, Vg1 studieforberedende eller Vg1 studiespesialiserende må være bestått før oppstart og er dermed satt som opptakskrav for å komme inn på gartnerutdanning på Vea.

Opplæringen på Vea tilbys samlingsbasert over to år.

Etter endt opplæring skal eleven være i stand til å gjennomføre alle eksamener som kreves for en privatist for å bestå programfagene innen Vg1 naturbruk, Vg2 landbruk og gartnernæring og Vg3 gartnernæring.

Gjennom videregående opplæring for gartnere ved Vea får du teoretisk og praktisk undervisning som gir kompetanse innen gartnerfaget.

Tittel

Etter å ha fullført og bestått eksamenene i gartnerutdanningen på Vea, vil det bli utstedt et kompetansebevis med programfagene innen videregående opplæring for gartnere. Etter utstedelse av vitnemål, via en fylkeskommune, har man papirer på fullført gartnerutdanning på nivå 4. Gartner er pr i dag ikke en beskyttet tittel.

Opptakskrav

For opptak til gartnerutdanning for voksne, skal søkeren ha fullført og bestått fellesfagene norsk, engelsk, samfunnskunnskap, matematikk og naturfag på Vg2 yrkesfag/VG2 studieforberedende eller VG1 studiespesialiserende. Utdanningen er spesielt tilrettelagt for voksne, rettighetselever må velge ordinært studieløp. Du vil ha status som privatist i denne utdanningen.
Kriterier for rangering

1) Søkere med relevant praksis går foran søkere uten. Praksisen må ha et omfang som tilsvarer minimum 6 måneder heltid.
2) Søkere som sidestilles etter punkt 1, blir innstilt etter karaktersnittet.

Relevant praksis:
Praksisen må omhandle gartnerfaglig arbeid. Dette kan være praktisk arbeid i et gartneri, et hagesenter eller det kan være skjøtselsarbeid i et offentlig anlegg, kommune e.l.

Omfanget må være minimum 6 mnd. på fulltid. Relevant praksis skal attesteres av tredjepart. Praksisen må være gjennomført på opptakstidspunktet.

Litteratur og teknisk hjelpemiddel
Det er læreplanenes kompetansemål og hovedmomenter som danner utgangspunktet for elevenes læring. Lærebøker og eventuelle kompendier må betraktes som hjelpemiddel og inspirasjonskilde. Faglærere og bibliotekar er behjelpelig med å finne velegnet litteratur i bøker, tidsskrifter, internett, samt gjennom biblioteksdatabaser. Elevene får opplæring i bruk av biblioteket. Elevene får litteraturliste ved skolestart hvert år, dette for å kvalitetssikre at listene til enhver tid er oppdatert.
Elevene må ha tilgang til egen bærbar pc med trådløs internettilkobling og digitalt kamera. Arbeidstøy og sko for bruk i praktisk undervisning er nødvendig.

Utdanningstilbudets nivå, omfang og organisering
Videregående opplæring for gartnere på Vea ligger på nivå 4 i det europeiske kvalifikasjonsrammeverket og består av felles programfag fra Vg1 naturbruk, Vg2 landbruk og gartnernæring og Vg3 gartnernæring. Opplæringen gjennomføres på deltid over to år. I tillegg til samlingsukene kommer

- 5 uker praksis hvor du selv velger egnet praksissted. Du kan også velge å gjennomføre praksisen din på Vea.
- To skriftlige hjemmeeksamener hvert av studieårene jf oversikten under Vurderings- og eksamensordningen

Undervisningen vil foregå ved tradisjonell klasseromsundervisning, gruppearbeid, befaringer/ekskursjoner og ved praktisk arbeid. På Vea legges det vekt på det praktiske arbeidet og elevene har derfor 12 timer praktisk gartnerfaglig undervisning nesten hver ukesamling. I opplæringen benyttes området på Vea; parken, planteskolen, friland og veksthusene. I tillegg legges det vekt på å dele faglig informasjon og erfaring. På Vea vil elevene ta del i et tradisjonsrikt og spennende læringsmiljø gjennom dialog og samspill med andre elever og studenter innenfor grønne fagområder på videregående- og fagskolenivå.

Internasjonalisering
Vea er tilknyttet et spennende internasjonalt nettverk, Flornet **(www.flornet.eu)**, med partnere fra 27 sentrale gartner- og blomsterdekoratørskoler i hele Europa. Som elev ved Vea kan du få mulighet til å benytte dette nettverket til egen faglig utvikling gjennom mobilitetsmidler tildelt av EUs utvekslingsprogram Erasmus+.

Vurderings- og eksamensordningen
Formålet med vurdering er å sikre høy standard i opplæringen. Vurdering innebærer at resultatet av opplæringen vurderes mot grad av måloppnåelse jamfør de mål som er formulert i læreplanen. Tilbakemelding og vurdering gis fortløpende i utdanningen av den enkelte lærer som en del av veiledningen.

De som velger videregående opplæring for gartnere på Vea regnes formelt som privatister.

Det gjennomføres eksamen i alle emnene innen programfagene. Følgende eksamener skal avlegges:

Vg1 Naturbruk

- NAB 1005 Naturbasert produksjon og tjenesteyting
- NAB 1006 Naturbasert næringsvirksomhet
- NAB 1007 Tverrfaglig eksamen, naturbruk privatister

Vg2 Landbruk og gartnernæring

- LGA 2010 Produksjon og tjenesteyting
- LGA 2011 Forvaltning og drift økologi og Økonomi
- LGA 2012 Tverrfaglig eksamen

Vg3 Gartnernæring.

- GAN 3002 Plantebruk
- GAN 3003 Omsetning
- GAN 3004 Gartneribedriften
- GAN3005 Tverrfaglig eksamen

Det blir dokumentert at yrkesfaglig fordypning er gjennomført.
Det brukes karakterskala fra 1 – 6, hvor 6 er det høyeste og 2 er laveste bestått karakter.

6	Svært godt	Uttrykker at deltakeren har framifrå kompetanse i faget.
5	Meget godt	Uttrykker at deltakeren har meget god kompetanse i faget.
4	Godt	Uttrykker at deltakeren har god kompetanse i faget.
3	Nokså god	Uttrykker at deltakeren har nokså god kompetanse i faget.
2	Låg	Uttrykker at deltakeren har låg kompetanse i faget.
1	Svært låg	Uttrykker at deltakeren har svært låg kompetanse i faget.

Elevene skal sikres objektiv vurdering av deres kunnskaper og ferdigheter. Det oppnevnes ekstern sensor ved alle eksamener. Intern sensor er til enhver tid de aktuelle faglærere innen hvert emne. Ved eventuelle klager henvises det til Veas retningslinjer for behandling av klager. Etter endt opplæring og bestått eksamen, utstedes kompetansebevis som dokumenterer resultatene eleven har oppnådd i form av karakter.
Kompetansebeviset kan sammen med dokumentasjon på gjennomført og bestått fellesfag, gjøres om til vitnemål for gartnerutdanning i den fylkeskommunen hvor fellesfagene er bestått. Jfr. Forskrift til opplæringsloven §§ 3-42, 3-45, 3-68, 4-34 og 4-36.

Som et ledd i kvalitetssikringen føres fravær. For å få veiledning og vurdering er det en forutsetning at privatisten møter opp til undervisningen og deltar aktivt ut fra sine forutsetninger.

Tabell: Veien til vitnemål Vg3 Gartnernæring

Nivå		Emnekode	Emne	Timetall i ordinært løp
Vg1	Opptakskrav	ENG1003	Engelsk (ENG1009 fra 2020)	140
Vg1		KRO1003	Kroppsøving	168
Vg1		MAT1001	Matematikk	84
Vg1		NAT1002	Naturfag	140
Vg1		NOR1002	Norsk	112
Vg1		NOR1102	Norsk	0
Vg1		SAF1001	Samfunnsfag	84
Vg1	År 1 - Vea	NAB1005	Naturbasert produksjon og tjenesteyting	337
Vg1		NAB1006	Naturbasert næringsaktivitet	140
Vg1		NAB1007	Tverrfaglig eksamen	0
Vg1		YFF4106	Yrkesfaglig fordypning	168
Vg2		LGA2010	Produksjon og tjenesteyting	297
Vg2		LGA2011	Forvaltning og drift	180
Vg2		LGA2012	Tverrfaglig eksamen	0
Vg2	År 2 - Vea	YFF4209	Yrkesfaglig fordypning	253
Vg3		GAN3001	Planteproduksjon	420
Vg3		GAN3002	Plantebruk	197
Vg3		GAN3003	Omsetning	140
Vg3		GAN3004	Gartnerbedriften	168
Vg3		GAN3005	Tverrfaglig eksamen	0
Totalt timeantall				3028

Denne fargekoden viser hvilke emner man trenger før man starter på Vea. Disse emnene tilbys ikke i Veas opplæring og er derfor definert som opptakskravet for å kunne starte på gartnerutdanningen.

Denne fargekoden viser hvilke emner det tilbys opplæring og eksamen i det første året på gartnerutdanningen. Merk at det her er emner på både Vg1 og Vg2 nivå i løpet av det første året på Vea.

Denne fargekoden viser hvilke emner det tilbys opplæring og eksamen i det andre og siste året på gartnerutdanningen.

Emnene som er oppgitt i tabellen er emnekoder som er gjeldene i dag, men disse vil kunne variere for tidligere utdanninger.

Del 2 læreplanene i de ulike programfagene

Første studieår: Tilsvarende programfagene i Vg1 naturbruk og Vg2 Landbruk og gartnernæring.

Vg1 naturbruk

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 27. februar 2020 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd. Gjelder fra 01.08.2020

Fagenes relevans og sentrale verdier

Vg1 naturbruk handler om å drive næring basert på naturressurser. Programfagene dreier seg om tradisjonelle og nye driftsformer innenfor norske og samiske næringer, inkludert reindrift, og skal legge grunnlag for sikker matproduksjon og for aktivitet og opplevelser med dyr og natur. Programfagene skal utvikle elevenes forståelse av samspillet mellom natur, samfunn og økonomi. De skal også utvikle elevenes forståelse av hva det innebærer å ta vare på og nyttiggjøre seg naturressurser på en bærekraftig måte. Vg1 naturbruk handler videre om hvordan man nyttiggjør seg naturressurser som en verdi i nåtid og framtid for arbeids- og samfunnslivet.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Vg1 naturbruk skal bidra til å skape forståelse for at mennesket er en del av naturen og har ansvar for å forvalte den i et langsiktig og bærekraftig perspektiv. Gjennom kritisk tenkning, medvirkning og praktiske arbeidsoppgaver skal elevene få øynene opp for muligheter og utfordringer innen naturbruk. I Vg1 naturbruk skal elevene utforske, skape og bidra til engasjement og forståelse for naturbrukens betydning for kultur og identitet. Vg1 naturbruk skal bidra til å gi kunnskap om hvordan partene i arbeidslivet samarbeider for å utvikle et bedre arbeidsliv

Kjerneelement
Bærekraftig bruk av natur Kjerneelementet bærekraftig bruk av natur handler om å nyttiggjøre seg naturressurser som grunnlag for matproduksjon og næringsvirksomhet. Bærekraftig bruk av natur omfatter naturtyper, arter og kretsløp og sammenhenger i naturen. Kjerneelementet innebærer videre det å handle på grunnlag av kunnskap om dyr og planters biologi og om naturens tålegrenser. Det dreier seg videre om hvordan dyrevelferd, dyre- og folkehelse, matsikkerhet og miljø kan ivaretas under ulike driftsformer.

Yrkesutøvelse
Kjerneelementet yrkesutøvelse handler om grunnleggende arbeidsoppgaver og yrkesfunksjoner i produksjon, drift, tjenesteyting, høsting og fangst. Kjerneelementet skal gi elevene erfaring med tradisjonelle og framtidsrettede driftsformer og teknologier. Det handler også om ansvarlighet, utholdenhet og håndlag i det praktiske arbeidet.

Næringsutvikling
Kjerneelementet næringsutvikling handler om å se muligheter for bærekraftig verdiskaping og næringsutvikling. Det handler også om forståelse av sammenhenger mellom innsatsfaktorer og sluttresultater og å se hvordan teknologi bidrar til utvikling i næringene. Næringsutvikling handler videre om mangfoldet i naturbruksnæringene og deres avhengighet av lokale ressurser, lokale markeder og kompetanse i lokalt næringsliv.

Sikkerhet og kvalitet
Kjerneelementet sikkerhet og kvalitet handler om å ivareta egen og andres helse og sikkerhet. Dette omfatter arbeidsmiljø, kvalitet på produkter og tjenester, dyrevelferd og miljøhensyn knyttet til utførelsen av arbeidsoppgaver. Videre handler kjerneelementet om risikovurdering, kommunikasjon, samarbeid og krav til dokumentasjon. Det omfatter også sikkerhetsopplæring etter gjeldende standarder og regelverk i den enkelte produksjonen eller aktiviteten.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring
I Vg1 naturbruk handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om menneskets møte med naturen, om lokale næringer, tradisjon og kultur og hvordan dette bidrar til utvikling av identitet. Videre handler det om å gjøre valg som ivaretar helse og sikkerhet i ulike arbeidsoperasjoner, og om å bidra til folkehelsen gjennom helsefremmende produkter og tjenester fra naturbruksnæringene.

Demokrati og medborgerskap
I Vg1 naturbruk handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å kunne møte et arbeids- og yrkesfellesskap og å kunne forstå og delta i samfunnsdebatten om natur, ressursbruk og forvaltning. Videre handler det om å øve opp evnen til å tenke kritisk og håndtere meningsbrytninger og å vise respekt og toleranse i møte med andre mennesker, kulturer og praksiser.

Bærekraftig utvikling
I Vg1 naturbruk handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om miljøbevissthet og om klimaendringer, forurensning og tap av biologisk mangfold, som framtidens naturbrukere skal bidra til å motvirke. Videre dreier det seg om å vurdere miljøutfordringer i samarbeid med ulike næringsaktører. Det handler også om å utforske og ta i bruk relevant teknologi for å bidra til en bærekraftig utvikling. Læreplan i Vg1 naturbruk Læreplankode: NAB01-03

Struktur
Felles programfag er strukturert i to programfag. Programfagene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.
Oversikt over felles programfag:

Årstrinn	Felles programfag	
Vg1	Naturbasert produksjon	Naturbasert aktivitet

Timetall
Timetallet er oppgitt i 60 minutters enheter.

- Naturbasert produksjon og tjenesteyting NAB 1005 337 årstimer
- Naturbasert næringsaktivitet NAB 1006 140 årstimer

Timetallet over gjelder for ordinært løp i videregående skole. Vea tilbyr et komprimert løp med opplæring av privatister som tar eksamen i alle fag.
Det avlegges skriftlig eksamen i alle NAB-fag. I tillegg avlegges en tverrfaglig praktisk eksamen år 2; NAB1007.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter
Muntlige ferdigheter i Vg1 naturbruk innebærer å kunne forklare, begrunne synspunkter og kommunisere forståelig med kollegaer. Det innebærer også å kunne lytte til, presentere saker for og instruere ulike målgrupper. Muntlige ferdigheter handler dessuten om å kunne bruke fagspråk og samtale om og drøfte produksjoner og løsninger.

Å kunne skrive
Å kunne skrive i Vg1 naturbruk innebærer å kunne tilpasse tekster til ulike formål, sjangre, mottakere og medier. Det innebærer å kunne beskrive produkter og tjenester for kollegaer, brukere og kunder ved hjelp av fagspråk. Det vil også si å kunne dokumentere hva man gjør, og hva man har lært.

Å kunne lese
Å kunne lese i Vg1 naturbruk innebærer å kunne tilegne seg informasjon i trykte og digitale ressurser og bruke dette i praktisk arbeid, tjenesteyting eller produksjonsprosesser.
Å kunne lese vil også si å kunne bruke fagspråk og utøve kildekritikk.

Å kunne regne
Å kunne regne i Vg1 naturbruk innebærer å kunne velge framgangsmåter, stille inn verktøy og apparater, beregne innsatsfaktorer og utbytte av prosesser. Det innebærer også å kunne finne, måle og vurdere økonomiske, biologiske, fysiske og kjemiske parametre. Videre vil det si å kunne sette opp og tolke tabeller og diagrammer. Å kunne gjøre overslag og bruke tallmateriale i faglig argumentasjon inngår også.

Digitale ferdigheter
Digitale ferdigheter i Vg1 naturbruk innebærer å kunne bruke digitale ressurser og hjelpemidler i en produksjon eller aktivitet. Det innebærer også å kunne samle data, være kritisk til kilder og bruke ulike analoge og digitale verktøy i diskusjoner og informasjonsutveksling. Videre innebærer det å kunne bruke digitale ressurser i navigasjon, styring av driftsprosesser og dokumentasjon

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering naturbasert produksjon og tjenesteyting

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- stelle planter basert på kunnskaper om artenes biologi og kretsløpene i naturen
- stelle dyr eller fisk med respekt for etiske retningslinjer og kunnskaper om dyrevelferd, dyrehelse og artenes biologi
- utføre arbeidsoppgaver i ulike deler av verdikjeden basert på gjeldende regler og standarder
- klassifisere og presentere et utvalg av arter og materialer og velge materialer ut fra arbeidsoppdrag og materialenes egenskaper
- følge bruksanvisning og bruke manual for utstyr som benyttes i produksjonen, og foreta enkelt ettersyn, vedlikehold og enkle reparasjoner
- prøve ut driftsmetoder og vurdere dem opp mot tradisjon, etikk, kvalitetskrav og miljøkonsekvenser
- gjennomføre og dokumentere arbeid i samsvar med gjeldende bestemmelser for helse, miljø og sikkerhet og vurdere risiko
- velge og bruke analoge og digitale verktøy til planlegging og gjennomføring av arbeidsoppgaver
- foreta enkle beregninger av råvare- og materialforbruk, innsatsfaktorer og utbytte
- samle, tolke og bruke data tilknyttet arbeidsoppgaver i naturbruk og tolke kilder og observasjoner kritisk
- utføre enkel bearbeiding av råstoff
- gjøre rede for og vurdere hvordan partene i arbeidslivet samarbeider for å utvikle et bedre arbeidsliv

Kompetansemål og vurdering naturbasert næringsaktivitet

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- reflektere over hvilke krav og forventninger som blir stilt til en profesjonell yrkesutøver knyttet til samhandling og deltakelse i samfunnsdebatten om natur, ressursbruk og forvaltning
- planlegge, gjennomføre og vurdere naturbaserte næringsaktiviteter og beskrive en tilhørende verdikjede
- utforske eksempler på lokal produkt- og næringsutvikling basert på teknologisk utvikling, lokale ressurser, kultur og tradisjon
- presentere næringsaktiviteter, produkter eller tjenester for ulike målgrupper • drøfte hvordan naturbaserte produkter og tjenester kan utvikles innenfor rammen av bærekraftig utvikling og ressursforvaltning
- beskrive og vurdere likheter og forskjeller i yrkesutøvelsen i ulike typer naturbruk
- orientere seg i naturen ved hjelp av tradisjonelle og moderne metoder og hjelpemidler
- velge og bruke utstyr og bekledning etter situasjon, naturforhold og klima og utføre enkelt vedlikehold på utstyret
- vurdere risiko og utføre naturbaserte aktiviteter med hensyn til egen og andres sikkerhet
- utføre grunnleggende førstehjelp

Vurderingsordning
Eksamen for privatister

Naturbasert produksjon og tjenesteyting: Privatisten skal opp til én skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Naturbasert næringsaktivitet: Privatisten skal opp til én skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Produksjon og tjenesteyting og naturbasert næringsaktivitet: Privatisten skal opp til én tverrfaglig praktisk eksamen i disse felles programfagene. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Vg2 landbruk og garnernæring

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 12. februar 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2021

Fagenes relevans og sentrale verdier

Vg2 landbruk og gartnernæring handler om produksjon av produkter, varer og tjenester med utgangspunkt i dyr og planter i landbruk eller gartnernæring.
Programfagene skal bidra til å utvikle elevenes kompetanse innenfor produksjon av dyre- og plantebaserte produkter. Vg2 landbruk og gartnernæring skal videre bidra til å utvikle en levende næring og sette elevene i stand til å ta gode valg og utføre arbeidet på en måte som gagner dem selv, bedriften og næringen. Programfagene skal også gi kunnskap om og ferdigheter i hold og stell av dyr og planter og produksjon av sunn og trygg mat, og de skal gi kunnskap og ferdigheter som gjør elevene i stand til å forvalte naturressurser på en bærekraftig måte.
Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Vg2 landbruk og gartnernæring skal bidra til at elevene utvikler sin identitet som framtidige yrkesutøvere som produserer sunn og trygg mat, legger til rette for naturopplevelser og utsmykker grønne rom. Programfagene skal bidra til forståelse av hvordan yrkesutøvelse påvirker naturen, miljøet, klimaet og samfunnet. Elevenes skaperglede og engasjement utvikles ved at de tar i bruk naturen på ulike måter, og gjennom å tilegne seg større kunnskaper om landbruks- og gartnerfag får de større respekt for naturen.

Kjerneelementer

Agronomisk grunnkompetanse

Kjerneelementet agronomisk grunnkompetanse handler om samspillet i naturen og livsprosesser hos planter og dyr i landbruks- og gartnerproduksjoner, inkludert arktisk jordbruk. Det omfatter produksjonsdyr i landbruket, deres biologi og naturlige atferd, miljøkrav og krav til stell og fôring. Videre handler det om planter i naturbruksnæringer, deres næringsbehov og miljøkrav. Agronomisk kompetanse omfatter også kunnskaper om jord som en grunnleggende ressurs, og hvordan jord skjøttes for å sikre et godt

produksjonsgrunnlag nå og i framtida. Det handler også om plante- og dyrehelse, dyrevelferd, avl og foredling innenfor både konvensjonelle og økologiske driftsformer.

Yrkesutøvelse i landbruks- og gartnernæringen

Kjerneelementet yrkesutøvelse i landbruk og gartnernæringen handler om praktiske ferdigheter og håndlag som er nødvendig i arbeidet med levende organismer. Det handler videre om arbeidsoppgaver, rutiner og dokumentasjon knyttet til bruk, stell, vedlikehold og skjøtsel. Kjerneelementet omfatter også å vurdere kvaliteten på arbeidet. Videre omfatter kjerneelementet bruk og vedlikehold av teknisk og maskinelt utstyr. Det handler også om regelverk og avtaler som regulerer arbeidsforhold, og å reflektere over egen praksis.

Forvaltning av naturgrunnlaget

Kjerneelementet forvaltning av naturgrunnlaget handler om bruken av lokale ressurser tilknyttet en gård eller gartnerbedrift og hvordan bruken påvirker naturgrunnlaget på kort og lang sikt. Videre handler det om hvordan produksjon av varer og tjenester i landbruk og gartnernæringen kan utføres og forvaltes i tråd med miljøkrav, markedskrav og krav til økonomisk resultat.

Sikkerhet og kvalitet

Kjerneelementet sikkerhet og kvalitet handler om trygg jobbutøvelse og å ivareta egen og andres sikkerhet og helse. Det handler også om kvalitetskontroll og dokumentasjon i en landbruks- eller gartnerbedrift i tråd med lover og regler. Videre omfatter det å kjenne til krav til internkontroll generelt og bransjenes internkontrollsystem spesielt.

Tverrfaglige temaer

Demokrati og medborgerskap

I Vg2 landbruk og gartnernæring handler demokrati og medborgerskap om å ha kunnskap om fagorganisasjonene og samvirketankegangen i næringen og om muligheten til å påvirke gjennom demokratiske prosesser. Det handler også om å ha kjennskap til rettigheter og plikter i arbeidslivet.

Bærekraftig utvikling

I Vg2 landbruk og gartnernæring handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å være bevisst hvordan profesjonell landbruks- og gartnervirksomhet påvirker natur, miljø, klima og samfunn rundt oss. Det handler videre om hvordan man kan jobbe for å sørge for en bærekraftig produksjon og forvaltning av ressursgrunnlaget for kommende generasjoner.

Struktur

Felles programfag er strukturert i to programfag. Programfagene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.
Oversikt over felles programfag:

Årstrinn	Felles programfag	
Vg2	Produksjon og tjenesteyting	Forvaltning og drift

Timetall

Timetallet er oppgitt i 60 minutters enheter.

- Produksjon og tjenesteyting LGA 2010 280 årstimer
- Forvaltning og drift LGA 2011 197 årstimer

Timetallet over gjelder for ordinært løp i videregående skole. Vea tilbyr et komprimert løp med opplæring av privatister som tar eksamen i alle fag.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i Vg2 landbruk og gartnernæring innebærer å presentere og forklare produkter, tjenester og produksjonsmetoder for ulike målgrupper. Det innebærer også å bruke fagspråk i drøfting og refleksjon over faglige emner og tilpasse kommunikasjon til mottaker og formål. Det betyr også å lytte og ta del i faglige diskusjoner, å beskrive arbeidsoppgaver og å veilede andre.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i Vg2 landbruk og gartnernæring innebærer å planlegge og presentere prosesser, produkter og tjenester og å dokumentere og evaluere disse. Å kunne skrive betyr å utforske og reflektere over faglige emner og problemstillinger, bygge opp argumentasjon og bruke kilder på en kritisk måte som lar seg etterprøve. Det innebærer også å kommunisere med kunder og leverandører og andre aktuelle grupper og å oppfylle kravene til dokumentasjon som ligger i de ulike kontrollsystemene.

Å kunne lese

Å kunne lese i Vg2 landbruk og gartnernæring innebærer å lese og forstå arbeidsinstrukser, planer, kart, bruksanvisninger og faglitteratur. Det betyr også å sette seg inn i og forstå regelverk og kvalitetskriterier. Å kunne lese betyr å tolke dokumenter og avtaler som er gjort med kunder, leverandører og andre aktuelle grupper. Videre betyr det å følge med og tilegne seg informasjon i debatter knyttet til faget og næringen i ulike medier.

Å kunne regne

Å kunne regne i Vg2 landbruk og gartnernæring innebærer å bruke tall og beregninger for å gjennomføre og dokumentere en aktuell produksjon eller tjeneste. Det betyr å beregne areal og gjøre omregninger mellom volum og masse. Videre innebærer det å gjøre overslagsregning og prosentregning for å kunne gjennomføre innkjøp og salg. Det innebærer også å utarbeide og forstå tabeller, diagrammer og statistikk samt å sette opp budsjett og regnskap.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i Vg2 landbruk og gartnernæring innebærer å bruke og navigere i relevante digitale ressurser og å tilegne seg, behandle og vurdere informasjon fra digitale kilder. Digitale ferdigheter handler også om å tilføre nødvendig rådata til digitale verktøy, å kommunisere og samhandle via digitale løsninger, å formidle og presentere produkter og tjenester og å skaffe til veie relevant informasjon for å planlegge og optimalisere produksjonen. Det innebærer også å utvikle etisk bevissthet og å vise digital dømmekraft.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål etter produksjon og tjenesteyting

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere arbeidsoppgaver innenfor landbruk og gartnernæring ut fra produksjonenes egenart, organismenes biologi, behov for stell, og gjeldende regelverk
- gjøre rede for symptomene til de vanligste dyre- og plantesykdommer og hvordan disse spres, og vurdere tiltak som kan forebygge sykdom og smitte
- dyrke planter i ulike jordtyper og dyrkingsmedier og gjøre rede for mikro- og makronæringsstoffers betydning for levende organismer
- planlegge og utføre stell av jord og planter i ettårige og flerårige kulturer ut fra hensyn til jord- og plantekultur
- planlegge og utføre fôring og stell av enmagede og flermagede produksjonsdyr ut fra hensyn til den enkelte art, dyrehelse og dyrevelferd
- vurdere kvalitet og lønnsomhet i naturbaserte produksjoner etter gjeldende sertifiseringsordninger for produktkvalitet og miljø
- utføre en produksjon etter prinsippene for økologisk drift etter gjeldende regelverk
- bruke kjøretøy, maskiner og teknisk utstyr etter gjeldende forskrifter og standarder
- utføre vedlikehold og enkle reparasjoner på kjøretøy, maskiner, bygninger og teknisk utstyr
- vurdere risiko knyttet til landbruks- og gartnerfaglige arbeidsoppgaver og aktiviteter, og arbeide i samsvar med gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet
- håndtere avfall etter gjeldende retningslinjer og vurdere gjenbruk, flerbruk og resirkulering av ressurser
- gjøre rede for karbonkretsløpet og vurdere tiltak for å redusere klimabelastningen og øke karbonbindingen i en landbruks- eller gartnerproduksjon
- vurdere klima- og miljømessige konsekvenser ved ulike produksjonsmåter og foreslå forbedringstiltak ut fra lokale forhold

Kompetansemål etter forvaltning og drift

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- kartlegge naturtyper og foreslå nye produkter og tjenester basert på lokale naturressurser og i samsvar med gjeldende regelverk
- vurdere og beskrive hvordan næringsutøvelsen påvirker lokalsamfunnet, miljøet og det biologiske mangfoldet
- vurdere arealbruken i ulike områder med tanke på andre brukerinteresser, miljø og lokal ressursforvaltning
- gjøre rede for ulike faser i en bedriftsetablering og innholdet i en forretningsplan, og vurdere ulike eierformer i landbruket
- klargjøre produkt eller tjeneste for salg og gjøre rede for noen salgs- og omsetningsformer i landbruk og gartnernæring
- beskrive sentrale elementer for god økonomi- og driftsstyring i landbruk og gartnernæring og identifisere de viktigste nøkkeltallene for slike bedrifter
- sette opp et budsjett og beskrive dokumentasjon og rutiner som er viktig for å kunne føre et regnskap
- samle inn, tolke og bruke data innen en aktuell produksjon eller tjenesteyting innen landbruk og gartnernæring og bruke disse i faglige diskusjoner og vurderinger

- presentere de viktigste nærings- og fagorganisasjonene og offentlige forvaltningsorganer i landbruk og gartnernæring og utforske mulighetene for å påvirke gjennom demokratiske prosesser
- drøfte hvilke krav og forventninger som stilles til et likeverdig og inkluderende yrkesfellesskap, og beskrive hvilke plikter og rettigheter arbeidsgiver og arbeidstaker har i arbeidslivet

Vurderingsordning

Eksamen for privatister

Produksjon og tjenesteyting: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Forvaltning og drift: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Produksjon og tjenesteyting og forvaltning og drift: Privatisten skal opp til en tverrfaglig praktisk eksamen i disse felles programfagene. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Yrkesfaglig fordypning

Yrkesfaglig fordypning Vg1 og Vg2 skal for privatister utgjøre henholdsvis 210 og 316 timer dokumentert praksis i et relevant lærefag i Vg3 eller man kan ta eksamen i et antall relevante fag med nasjonale læreplaner som samsvarer med henholdsvis totalt 168 og 253 årstimer.
For de som tar videregående opplæring for gartnere ved Vea, legges det opp til dokumentasjon av 210 + 316 timer praksis i relevant lærefag. Det gjennomføres fem uker grøntfaglig praksis i tillegg til praksis som gis gjennom undervisning med lærer. Tre uker gjennomføres i skolens produksjonsområder 1. år. De resterende to ukene kan gjennomføres i skolens produksjonsområder eller hos selvvalgt relevant praksissted. Praksis vil omfatte daglig arbeid i en produksjon der det er fokus på Vg3-faget planteproduksjon.
I tillegg til dette gjennomføres rundt 155 timer praktisk gartnerfaglig arbeid med faglærer til stede 1.år i undervisningsløpet og 185 timer 2. studieår på videregående opplæring for gartnere på Vea.

Yrkesfaglig fordypning dokumenteres i eget vedlegg til kompetansebeviset og utstedes etter fullført 2. år av gartnerutdanningen på Vea.

Andre studieår: Tilsvarende programfagene i Vg3 Gartnernæring

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 8. februar 2008 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 1. august 2008.

Formål

Gartnernæringen har en viktig rolle som produsent av mat, varer og tjenester til et marked der etterspørsel og rammebetingelser er i endring. Gartneren møter utfordringer knyttet til bærekraftig ressursforvaltning, miljøvennlig produksjon, matvarekvalitet og sertifisering i et nasjonalt og internasjonalt marked.

Gartnernæring skal legge grunnlag for profesjonell yrkesutøvelse i veksthus og på friland, på grøntarealer og i hagesentre. Programfagene skal bidra til å utvikle kompetanse om konvensjonelle og økologiske driftsformer. Felles programfag skal fremme yrkeskompetanse med fokus på utvikling og omstilling i lys av nasjonale og internasjonale endringer. Programfagene skal bidra til utvikling av bred kompetanse som grunnlag for spesialisering i et samfunn der næringsutvikling etterspørres.

Opplæringen skal bidra til å utvikle kompetanse i ulike typer gartnerproduksjon under varierende natur- og klimaforhold. Opplæringen skal legge til rette for samarbeid og selvstendig arbeid og fremme forståelse for sammenhenger mellom arbeidsinnsats, økonomisk utbytte og miljøhensyn. Videre skal opplæringen gi den enkelte muligheter til å oppleve mestring, erfare egne sterke sider og begrensninger og stimulere til kreativitet og tverrfaglig tenkning. Opplæringen skal vektlegge samarbeid med lokalt næringsliv og omfatte ulike produksjoner og aktiviteter.

Struktur
Vg3 Gartnernæring består av fire programfag. Programfagene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over felles programfag:

Årstrinn	Programfag			
Vg3	Planteproduksjon	Plantebruk	Omsetning	Gartnerbedriften

Timetall
Timetall er oppgitt i 60 minutters enheter.

Planteproduksjon	GAN3001	420 undervisningstimer
Plantebruk	GAN3002	197 undervisningstimer
Omsetning	GAN3003	140 undervisningstimer
Gartnerbedriften	GAN3004	168 undervisningstimer

Timetallet over gjelder for ordinært løp i videregående skole. Vea tilbyr et komprimert løp med opplæring av privatister som tar eksamen i alle fag.

Det er 14 samlingsuker på Vea andre studieår.

Det avlegges skriftlig eksamen i alle GAN-fag. I tillegg avlegges en tverrfaglig praktisk eksamen; GAN3005.

Plantevernsertifikat inngår i utdanningen ved Vea 2. år med egen eksamen.

Grunnleggende ferdigheter
Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I gartnernæring forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig i gartnernæringen innebærer å forklare og begrunne valg. Det betyr også å forklare og presentere produksjonsprosesser og produkter for kunder og myndigheter. Videre vil det si å delta i diskusjoner om produksjonsmetoder og kommunisere med produsenter og leverandører.

Å kunne uttrykke seg skriftlig i gartnernæringen innebærer å dokumentere egen aktivitet knyttet til produksjon og opplæring. Videre vil det si å presentere prosesser og produkter for myndigheter og salgsledd. Det innebærer også å presentere enkle hageskisser for kunder.

Å kunne lese i gartnernæringen innebærer å bruke bruksanvisninger, HMS-datablader og faglitteratur. Videre betyr det å orientere seg i gjeldende regelverk og følge med i debatter om næringen og næringsinteresser i dagspressen og andre medier.

Å kunne regne i gartnernæringen innebærer å beregne areal, volum og masse og utføre overslagsregning og prosentregning. Videre betyr det å bruke tall og beregninger til gjennomføring og dokumentasjon av produksjoner. Det vil også si å utarbeide regnskapstall, tabeller, diagrammer og enkel statistikk.

Å kunne bruke digitale verktøy i gartnernæringen innebærer å formidle og presentere egne produkter og produksjonsprosesser. Videre betyr det å kalkulere og tilrettelegge for regnskapsføring, innhente og utveksle informasjon. Det innebærer å kommunisere med myndigheter, aktører i markedet, kollegaer og kunder. Videre vil det si å bruke digitale kart og digitale styrings- og avlesingsinstrumenter.

Kompetansemål i Planteproduksjon

Programfaget omfatter konvensjonell og økologisk produksjon av planter og planteprodukter på friland, på karplanteplassen og i regulert klima. Det inkluderer livsprosesser i planter og betydningen av ulike vekstfaktorer. I programfaget inngår plantevern, dyrkingsmedier, regulering av vekstfaktorer og optimalisering av utbyttet. Programfaget omfatter bygninger, tekniske installasjoner, maskiner, redskaper og utstyr og helse, miljø og sikkerhet.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- planlegge og gjennomføre dyrking av høyerestående planter ved bruk av både konvensjonelle og økologiske metoder og dokumentere produksjonsprosesser
- gjøre rede for høyerestående planters anatomi, morfologi og fysiologi og velge produksjonsmetode ut fra plantenes egenskaper og miljøkrav
- styre utviklingen av en plante gjennom skjæring, forming, vanning, gjødsling og klimaregulering, og med kjemiske midler i tråd med gjeldende regelverk
- identifisere vanlige fysiologiske skader, skadegjørere og nytteorganismer
- forebygge, registrere og behandle sykdom og skade på planter og bruke plantevernmidler i samsvar med gjeldende regelverk
- vurdere jordtyper og dyrkingsmediers egenskaper
- planlegge og utføre arbeid med tilførsel av vann og næring under ulike dyrkingsforhold på en miljømessig forsvarlig måte
- gjøre rede for ulike formeringsmetoder i planteproduksjonen og utføre planteformering
- utføre arbeidsoperasjoner på riktig tidspunkt i forhold til plantens utviklingsstadium for å få optimalt sluttprodukt
- bruke vanlige produksjonsmetoder i ulike plantekulturer på friland og i veksthus
- bruke og vedlikeholde utstyr, maskiner, redskaper og bygninger i tråd med gjeldende regelverk
- bruke truck og traktor i planteproduksjonen i samsvar med gjeldende regelverk
- vurdere risiko i arbeid med planteproduksjon og utføre arbeid i tråd med gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet
- gjøre rede for sammenhenger mellom dyrkingsmetode og utbytte i planteproduksjon
- vurdere miljø- og energiøkonomiseringstiltak i planteproduksjon, vurdere muligheter for gjenbruk og flerbruk av innsatsfaktorer og resirkulering av avfall

Kompetansemål i *Plantebruk*
Programfaget omfatter plantekjennskap og bruk av planter og planteprodukter som næringsmidler og i tilknytning til kultur- og opplevelsesaspekter. Programfaget omfatter sammenhengen mellom planter og planteprodukter og menneskets helse og trivsel. I programfaget inngår plantenes egenskaper, kvalitets- og miljøkrav og bruk og vedlikehold av et større antall planteslag både ute og inne.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- planlegge, gjennomføre og vurdere bruk av planter og planteprodukter som estetiske og kulturelle elementer
- beskrive bruk av planter og planteprodukter i et historisk perspektiv og vurdere potensialet for bearbeiding og videreforedling
- gjøre rede for kulturplanters betydning som næringsmiddel, medisin og smaksopplevelse
- identifisere og beskrive kulturplanter med norske og botaniske navn
- identifisere planter som kan gi allergi eller forgiftning
- presentere skisser av et område basert på enkel registrering og oppmåling og foreslå beplantning som ivaretar hensyn til form, farge og formål
- vedlikeholde planter i ulike miljøer og optimalisere forholdene for plantene ved å ha rett vekst på rett sted og ulike planter i riktig kombinasjon
- gjøre rede for gjeldende regelverk ved bruk av plantevernmidler i offentlige rom og oppholdsrom

Kompetansemål i *Omsetning*
Programfaget omfatter planlegging og salg av gartnertjenester og gartnerprodukter til kunder. I dette inngår presentasjon av varer, valg av emballasje, kundebehandling og kommunikasjon med samarbeidspartnere. Programfaget omfatter også lagring, pakking, transport og handel med planter og planteprodukter. Rammebetingelser for gartnernæringen og tilhørende nasjonalt og internasjonalt regelverk inngår i hovedområdet.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- planlegge, gjennomføre og vurdere omsetning av planter og planteprodukter med utgangspunkt i de kravene kunder og marked stiller til produktutvalg og kvalitet
- håndtere en salgssituasjon med vekt på profesjonell kundebehandling
- gjøre rede for omsetningsformer i gartnernæringen
- gjøre rede for rammebetingelser for gartnernæringen
- gjøre rede for prosesser i planter og planteprodukter etter høsting
- klargjøre produkter for salg, kalkulere og fastsette pris på produktene
- lage utstillinger, plantearrangementer, presentasjoner og vurdere bruk av emballasje som ledd i markedsføringen
- vurdere kvalitet og ta ut varer for salg på rett tidspunkt med tanke på anvendelse og etterspørsel
- gjøre rede for lagringsmetoder for planteprodukter
- utarbeide logistikk og ivareta kontrollrutiner og dokumentasjonskrav for lagring, pakking og transport
- omsette planteprodukter på nasjonale og internasjonale markeder etter gjeldende regelverk og følge rutiner for dokumentasjon

- beskrive og vurdere samvirke og andre vanlige selskaps- og samarbeidsformer knyttet til omsetning og foredling av gartnerprodukter

Kompetansemål i Gartnerbedriften

Programfaget omfatter helheten i en gartnerproduksjon der planlegging og dokumentasjon står sentralt. Etablering, drift og videreutvikling av næringen med nye produkter og tjenester inngår. Programfaget omfatter sammenhenger mellom innsatsfaktorer, arbeidsmetoder og effektivitet og strukturen i en bedrift og bedriftens økonomi. Programfaget dekker også sammenhenger mellom yrkesutøvelse og natur- og arbeidsmiljø, normer i arbeidslivet og regelverk.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- planlegge, gjennomføre og vurdere en gartnerrelatert produksjon og utarbeide et system for dokumentasjon og kvalitetskontroll i samsvar med gjeldende regelverk og standarder
- identifisere og teste ut gartnerprodukter og -tjenester i et marked
- vurdere muligheter for å øke verdien av produktet gjennom videre bearbeiding
- foreslå nye gartnerprodukter basert på lokale naturressurser og vurdere muligheter for etablering av ny virksomhet i samsvar med gjeldende regelverk, etiske og økologiske prinsipper
- gjøre rede for plikter og rettigheter som arbeidstakere og arbeidsgivere har, og bruke gjeldende regelverk som grunnlag for utforming av en arbeidsavtale
- gjennomføre en kostnadseffektiv og miljøvennlig gartnerproduksjon med vektlegging av tidsforbruk, håndlag og presisjon
- sette opp enkle budsjetter for drift og investering og bruke dataverktøy til å utarbeide en enkel økonomisk oversikt for en gartnerproduksjon
- utarbeide anbud i forbindelse med enkle arbeidsoppdrag i gartnerproduksjon
- utføre arbeidsoppgaver på en ergonomisk riktig måte

Vedlegg: **Vedlegg til kompetansebevis**

Yrkesfaglig fordypning Vg1 og Vg2 ved Norges grønne fagskole – Vea

Dokumentasjon av 210 + 316 timer praksis i relevant lærefag for privatister innen utdanningsprogram gartnernæring

Det er gjennomført fem uker grøntfaglig praksis i tillegg til praksis som er gitt gjennom 155 + 185 timer undervisning med lærer.

Tre uker er gjennomført i skolens produksjonsområder. De resterende to ukene er gjennomført i skolens produksjonsområder eller hos selvvalgt grøntfaglig praksissted. I tillegg til dette, er det gjennomført rundt 155 timer praktisk gartnerfaglig arbeid med faglærer til stede 1.studieår og 185 timer 2.studieår på videregående opplæring for gartnere på Vea. Praksis på Vea har hatt fokus på plantedyrking i regulert klima og grønnsak-, frukt- og bærproduksjon på friland. Det er i tillegg utført grøntfaglig arbeid på planteskole og i parken.

Formål med yrkesfaglig fordypning på Vg1
Yrkesfaglig fordypning skal gi elevene mulighet til å prøve ut enkelte eller flere sider av aktuelle lærefag innen relevante utdanningsprogrammer, få erfaring med innhold, oppgaver og arbeidsmåter som karakteriserer de ulike yrkene innen utdanningsprogrammene, fordype seg i kompetansemål fra læreplanene på Vg3-nivå og ta relevante fellesfag fra Vg3, fellesfag i fremmedspråk og programfag fra studieforberedende utdanningsprogram. (Fra læreplan for yrkesfaglig fordypning for videregående trinn 1 og 2 yrkesfaglig utdanningsprogram)

Formål med yrkesfaglig fordypning på Vg2
Yrkesfaglig fordypning skal gi elevene mulighet til å få erfaring med innhold, oppgaver og arbeidsmåter som karakteriserer de ulike yrkene innen utdanningsprogrammene, fordype seg i kompetansemål fra læreplanene på Vg3-nivå og ta relevante fellesfag fra Vg3, fellesfag i fremmedspråk og programfag fra studieforberedende utdanningsprogrammer. (Fra læreplan for yrkesfaglig fordypning for videregående trinn 1 og 2 yrkesfaglig utdanningsprogram)

Vurdering og bestemmelser om sluttvurdering
Eksamen for privatister

For å dekke timetallet i faget kan privatister for Vg1 og Vg2 enten

- *dokumentere 210 +316 timer praksis i et relevant lærefag i Vg3*

eller

- *ta eksamen i et antall relevante fag med nasjonale læreplaner som samsvarer med totalt 168 +253 årstimer*

(Opplysningene er hentet fra læreplan for yrkesfaglig fordypning for videregående trinn 1 og 2 yrkesfaglig utdanningsprogram)

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.

Læreplanen er utarbeidet av Norges grønne fagskole – Vea

Turistveien 92, 2390 Moelv
vea@vea-fs.no
62 36 26 00